



П Р И М Е Р Е Н Т Е С Т

ЗА КОНКУРСНИЯ ИЗПИТ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

Вариант 1

1. В коя от подчертаните думи има правописна грешка?

От пролетта (А) на 1996 г. досега в Пуерто Рико са регистрирани стотици случай (Б) с нападения на домашни животни от тайнствено (В) чудовище със светлокафява (Г) козина.

2. В кой ред има правописна грешка?

- А) сграда, сдание, сбирка
- Б) заек, паяк, пуяк
- В) потребен, потресен, потиснат
- Г) теоретичен, практичен, критичен

3. В кое от изреченията НЯМА правописна грешка?

- А) Блясъкът на слънцето и на звездите, цъвтежът на цветята и поривът на вятъра са отразени в красиви фотографии.
- Б) В някои южноамерикански държави населението е изключено от облагите на стопанския растеж, а елитът тъне в неописуем раскош.
- В) Законът за досиетата не възпира стремежа на бившите агенти на ДС към публични постове.
- Г) Някои родители се грижат за детето си толкова усърдно, че не му позволяват да порасне.

4. Кое от имената на географски обекти е написано правилно?

- А) кралство Белгия
- Б) Индийски Океан
- В) Старо оряхово
- Г) Стара планина

5. В кое от изреченията НЯМА пунктуационна грешка?

- А) Трябваше да се окопае градината да се насади лук да се насадят домати.
- Б) Трябваше да внимавам да не би децата да направят пак някоя беля.
- В) Трябваше да му кажем да престане да се оплаква.
- Г) Трябваше да се запали огън да се затопли къщата.

6. В кое от изреченията има граматична грешка?

- А) Шофьорът разбра, че е повреден двигателя на колата.
- Б) Вестника купихме от павилиона на главната улица.
- В) Мъжът със сивото сако е главният виновник за конфликта.
- Г) През октомври в Пловдив ще се проведе Денят на любителското художествено творчество.

7. В кое от изреченията НЯМА граматична грешка?

- А) Офертите за зимните ни курорти ще бъдат насочени предимно към българските и гръцки туристи.
- Б) Синоптиците прогнозираят, че топлото и слънчевото време ще продължи до края на седмицата.
- В) Незапомнените студове причиниха тежки аварии, които оставиха без вода и ток много селища в Силистренския и Русенския региони.
- Г) И през следващите години външната и вътрешната политика на България ще запазят своите приоритети.

8. В кое от изреченията има граматична грешка?

- А) Господине, Вие ли сте правили тази снимка?
- Б) Госпожице, бяхте помолени да напуснете залата.
- В) Госпожо, закъснели сте за представлението.
- Г) Господин Петров, изглеждате уморен.

9. В кое от изреченията НЯМА граматична грешка?

- А) Отборът по футбол се състои от 5 играчи, един от които е вратар.
- Б) В парка още няма никого, тихо е, а есенното слънце хвърля меки отблясъци по земята.
- В) Двамата прозореца на стаята бяха счупени, а до тях няколко ученика очакваха със своето сърце да дойде директорът.
- Г) Служители от сектор „Икономическа полиция” са конфискували нередовна стока за стотици лева от няколко магазина в Благоевград.

10. В кое от изреченията НЯМА граматична грешка?

- А) Разглеждайки поведението на НЛО, не можем да не отбележим големия интерес, който проявяват тези обекти към космическите кораби на Земята.
- Б) Прилагайки това лечение, болката намалява и постепенно отминава.
- В) Шофирайки с превишена скорост, на Хамилтън му бе отнета шофьорската книжка.
- Г) Собственикът не обръща внимание на работниците, протестирайки против уволненията.

11. В кой ред отношението между думите е различно от отношението между думите в другите редове?

- А) книга – хартия
- Б) дреха – плат
- В) стена – врата
- Г) прозорец – стъкло

**12. В кой ред отношението между думите е както в двойката думи
кокиче – минзухар?**

- А) лале – градина
- Б) роза – букет
- В) дъб – бук
- Г) бор – гора

13. В кой ред думите НЕ са синоними?

- А) двуличие – лицемерие
- Б) старание – усърдие
- В) сговор – раздор
- Г) презентация – представяне

14. В кой ред думите НЕ са антоними?

- А) депресия – репресия
- Б) интериор – екстериор
- В) добродетел – порок
- Г) движение – покой

15. Какво означава фразеологизмът лебедова песен?

- А) Чистата и всеотдайна любов между един мъж и една жена.
- Б) Увертюрата към балета „Лебедово езеро”.
- В) Последната и най-хубава творба на даден автор.
- Г) Ключови думи в приказката „Дивите лебеди”.

● Прочетете текста и изпълнете задачите към него (от 16. до 20. включително).

Беше късна вечер... Старецът продължаваше да седи пред голямата, тежка, потъмняла от годините дървена порта, цялата обкована в желязо. Никога не можеше да се насити да седи пред къщата си в топлите летни вечери, съвсем спокоен, съвсем сигурен, че няма да стрелят нито от улицата, нито в гръб. Петнадесет години по планините Дилбер Танас се вслушваше във всеки шум, спеше напълно облечен, със заредено оръжие, потрепвайки с мускулите си като куче, с полуотворени очи, готов всеки миг да скочи, за да запази живота си. А сетне дойде Балканската и подир нея голямата Европейска война, в които се би от първия до последния ден... И след войната нямаше спокойствие. Продължи самоизбиването по улиците между различните крила в Организацията. Нали тогава се принуди да построи високия дувар около къщата си, която превърна в крепост. Не защото се боеше толкова за живота си, а защото сметаше, че е глупаво некакво подивело от политиката сукалче, дете не бе и помирисвало барут, да го застреля в гръб. Тогава цялото му минало би се превърнало в безсмислица, защото неговият живот бе неговото минало. Години му трябваха, докато се успокои. Чак тогава откри тая радост – да седи пред портата си с отпуснато тяло, без да се вслушва в разните шумове, и да остави лятната вечер да го обгърне с топлината си...

(Свобода Бъчварова, „Литургия за Илинден”)

16. Текстът е откъс от:

- А) исторически роман;
- Б) биографичен очерк;
- В) репортаж;
- Г) сценарий за филм.

17. Кое от следващите твърдения е вярно според текста?

- А) Когато войните приключват, Дилбер Танас изпитва облекчение и заживява спокойно.
- Б) Преди участието си във войните той обича да седи дълго пред портата си и да се радва на топлите летни вечери.
- В) Дилбер Танас не е участвал в Балканската война.
- Г) Той е членувал в политическа организация, в която е имало жестоко разцепление.

18. Кое от следващите твърдения НЕ е вярно според текста?

- А) Портата на Дилбер Танас е стара, но солидна.
- Б) Старецът продължава да се страхува, че някой може да го застреля в гръб.
- В) Дълго време преди войните нощем Дилбер Танас винаги е имал готовност да стреля с оръжието си.
- Г) Високият зид около къщата е построен след войните.

19. Кое би лишило от смисъл живота на Дилбер Танас?

- А) Ако получи смъртта си от ръката на млад и неопитен в битките фанатик.
- Б) Ако не може да седи дълго пред къщата си в топлите летни вечери.
- В) Ако не може да преживее отново динамиката на живота си в планината.
- Г) Ако престане да се гордее с миналото си.

20. Каква е функцията на отклонението от книжовната норма в подчертаното изречение?

Не защото се боеше толкова за живота си, а защото сметаше, че е глупаво некакво подивело от политиката сукалче, дете не бе и помирисвало барут, да го застреля в гръб.

- А) Създава фонетично благозвучие на фразата.
- Б) Допълва характеристиката на героя.
- В) Внася хумористичен елемент в повествованието.
- Г) Откроява непряката реч в текста.

21. Кой от следните литературни герои НЕ е свързан с мотива за трудолюбието?

- А) Лазар Дъбака от „Ветрената мелница”
- Б) Божан от „Гераците”
- В) помощник-регистраторът от „Разни хора, разни идеали”
- Г) Сали Яшар от „Песента на колелетата”

22. Кое от твърденията е вярно?

- А) Метафоричната картина „Там... там буря кърши клонове, а сабля ги свива на венец...” се съдържа в стихотворението „Борба” от Христо Ботев.
- Б) Стихотворението „Един убит” от Димчо Дебелянов внушава идеята, че войната превръща хората във врагове, но в отношението към загиналите няма място за ожесточение, а за съпричастност.
- В) В стихотворението „Заточеници” от Пейо Яворов е пресъздадена изгнаническата мъка на прокудените от „тиранин беснеещ” арменци.
- Г) Изразите *пурпурен гняв, хиляди диви сърца, пламнали клади* са характерни за поетическия език на Атанас Далчев.

23. Кое от твърденията НЕ е вярно?

- А) За дядо Йоцо („Дядо Йоцо гледа” – Иван Вазов) железницата не е обикновено превозно средство, а символ на възхода на свободна България.
- Б) Греховете на отец Никодим („Чорба от греховете на отец Никодим” – Елин Пелин) не са постъпки и действия, а само мисли, спомени и съмнения.
- В) В разказа „Албена” Йордан Йовков изследва силата на красотата, която може да подтикне към престъпление, но и да преобърне хорските сърца към прошката.
- Г) Катерина („Железният светилник” от Димитър Талев) превъзмогва обичта си към Рафе Клинче, за да не наруши традиционните морални норми на строгия патриархален свят.

24. Каква функция има изображението на зимната вечер в стихотворението „Старият музикант” от Христо Смирненски?

- А) Внушава съзвучието между красотата на природата и вдъхновената музика на стария музикант.
- Б) Изгражда контрастното противопоставяне на студената зимна вечер и душевното състояние на героя.
- В) Изявява влиянието на българския символизъм върху поетическия език на Смирненски.
- Г) Засилва усещането за обреченост, очертава ярък паралел между падащия зимен здрач и жизнения край на стареца.

25. В кой ред всички тропи и фигури са използвани в следващите стихове?

*Ноцта ражда из мъртва утроба
вековната злоба на роба:
своя пурпурен гняв –
величав.*

(Гео Милев)

- А) повторение, анафора, синекдоха
- Б) сравнение, антитеза, хипербола
- В) епитет, оксиморон, асонанс
- Г) алегория, метонимия, литота